

ZAPOWIEDŹ - ZAPROSZENIE

53. Ogólnopolska Konferencja Historyków Zakonnych

Warszawa 22-23 października 2025 r.

Po raz 53, w dniach 22-23 października 2025 r., odbędzie się ogólnopolska konferencja historyków zakonnych organizowana przez Komisję Historyczną przy Konferencji Wyższych Przełożonych Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych w Polsce oraz Ośrodek Badań nad Geografią Historyczną Kościoła w Polsce KUL, a także ze wsparciem Instytutu Pamięci Narodowej oraz Centrum relacji katolicko-żydowskich im. Abrahama J. Heschela KUL. Patronat honorowy nad tym wydarzeniem objęli: Ksiądz Arcybiskup Tadeusz Wojda – Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski oraz Jego Magnificencja Ksiądz Rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II – Ksiądz prof. dr hab. Mirosław Kalinowski.

W ramach tego wydarzenia, które wpisuje się także w obchody 80. rocznicy zakończenia II wojny światowej, pragniemy zaprezentować przede wszystkim stan badań na temat postaw sióstr zakonnych wobec Żydów na ziemiach polskich pod okupacją niemiecką oraz sytuację zakonów żeńskich w społeczeństwie powojennym, a także ich zmagania z aparatem represji.

Tegoroczne spotkanie odbędzie się w Warszawie: 22 października obrady będą miały miejsce przy Skwerze Kard. Wyszyńskiego 6, w sali plenarnej KEP, zaś 23 października zapraszamy do Centralnego Przystanku Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego – ul. Marszałkowska 107.

Zgłaszanie uczestnictwa w konferencji można zgłaszać:

Klikając w link formularza:

<https://docs.google.com/forms/d/1YfRWP9rq0kJXHv7Q-13aelCpaX1BKY3aElz2vOLU02c/edit>

Albo

na adres: monika.kupczewska@kul.pl, lub telefonicznie 514190825

Program

(<https://wiki.kul.pl/lhdb/Program>)

Środa 22 października: (Skwer kard. S. Wyszyńskiego 6, sala plenarna KEP)

WSPÓŁCZESNE BADANIA NAD POSTAWAMI SIÓSTR ZAKONNYCH WOBEC ŻYDÓW NA ZIEMIACH POLSKICH POD OKUPACJĄ NIEMIECKĄ

godz. 8.00 – Msza św. w kaplicy KEP

godz. 9.00-9.30

otwarcie konferencji

m. dr Ewa Kaczmarek – Przewodnicząca Konferencji Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych w Polsce

dr hab. Bogumił Szady, prof. KUL – Dyrektor Ośrodka Badań nad Geografią Historyczną Kościoła w Polsce KUL

ks. dr Paweł Rytel-Andrianik – Dyrektor Centrum Relacji Katolicko-Żydowskich im. Abrahama J. Heschela KUL

I panel: *Stan badań* – prowadzenie panelu: s. Monika Kupczewska

9.30-10.00 – dr hab. Joanna Szady (KUL), s. dr Agnieszka Skrzypek (KHKWPZZZ) – Siostry zakonne wobec ludności żydowskiej – dokumentacja działań i stan opracowań

10.00-10.30 – dr hab. Bożena Szaynok (Uniwersytet Wrocławski) – Opowieść Kościoła o ratowaniu Żydów (1945-1987)

10.30-11.00 – mec. Ryszard Tyndorf – Duchowieństwo rzymskatolickie a ratowanie Żydów: "Sprawiedliwi" duchowni – "Nowe" relacje

11.30-12.00 – dr Tomasz Domański (IPN Kielce) – Stan badań i postulaty badawcze na temat pomocy Żydom na ziemiach polskich pod okupacją niemiecką

II panel: *Gdy klasztor znaczył życie* – prowadzenie panelu: m. dr Ewa Kaczmarek

12.30-13.00 – s. dr Teresa Antonietta Frącek RM (KHKWPZZZ) - Od ukrycia do uhonorowania – pomoc Żydom i procedury wyróżnień w Zgromadzeniu Franciszkanek Rodziny Maryi

13.00-13.20 – s. Dorota Kostka (KHKWPZZZ) – Zaangażowanie sióstr albertynek w pomoc osobom pochodzenia żydowskiego podczas II wojny światowej

13.20-13.40 – s. Kazimiera Korzeniowska (KHKWPZZZ) – Dominikanki w Kielcach wobec pomocy ludności żydowskiej w czasie II wojny światowej. Studium przypadku

III panel: Perspektywy badawcze - moderator dyskusji:

15.00-16.00 – Jak badać i opisywać trudne wydarzenia II wojny światowej i jak pokazać złożoność ludzkich postaw

Zaproszeni do dyskusji: dr hab. Elżbieta Rączy (IPN Rzeszów), dr Tomasz Domański (IPN Kielce), dr Martyna Grądzka-Rejak (IPN Warszawa)

Czwartek 24 października: (ul. Marszałkowska 107, Centralny Przystanek Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego)

POWOJENNE REPRESJE WOBEC ZAKONÓW ŻEŃSKICH

godz. 10.00-10.20
otwarcie konferencji

I panel: 10.20-11.50 – prowadzenie obrad: dr hab. Rafał Łatka prof. UKSW (BBH IPN)

10.20-10.40 – m. dr Ewa Kaczmarek (KWPZZZWp), *Polityka represyjna państwa wobec zgromadzeń żeńskich w Polsce*

10.40-11.00 – ks. prof. dr hab. Józef Marecki (BBH IPN), *Polskie siostry zakonne w więzieniach komunistycznych - portret zbiorowy*

11.00-11.20 – ks. dr hab. Dominik Zamiatała prof. UKSW, *Współpraca zakonów męskich i żeńskich w odpowiedzi na represje komunistyczne*

Dyskusja 11.20-11.50

II panel: 12.10-14.00 – prowadzenie obrad: s. dr Monika Kupczewska (KUL)

12.10-12.30 – dk. prof. dr hab. Waldemar Rozynekowski (UMK), *Obóz pracy dla sióstr zakonnych w Dębowej Łące (1954-1956)*

12.30-12.50 – ks. dr hab. Grzegorz Sokołowski (Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu), *Represje wobec Kościoła – represje w Kościele. Ks. Kazimierz Lagosz, ordynariusz wrocławski (1951-1956), a represje zakonów żeńskich a Dolnym Śląsku*

12.50-13.10 – dr Izabela Bożyk (IPN Kielce), *Działania aparatu bezpieczeństwa wobec zakonów żeńskich w województwie kieleckim w latach 1959-1972 na przykładzie spraw obiektowych „Siostry” i „Służki”*

13.10-13.30 – Magdalena Wąż (IPN Kraków), *Represyjna polityka komunistycznej władzy w aspekcie wychowania dzieci i młodzieży wobec czynnych zakonów żeńskich w powiecie krakowskim ze szczególnym uwzględnieniem Zgromadzenia Sióstr św. Feliksa z Kantalicjo oraz Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego*

Dyskusja 13.30-14.00

III panel: 14.40-16.30 – prowadzenie obrad: ks. dr hab. Dominik Zamiatąła, prof. UKSW

14.40-15.00 – dr Zbigniew Stanuch (IPN Szczecin), *Aresztowana za „wrogą propagandę antypaństwową”. Historia s. Marii Krystyny Rynkowskiej*

15.00-15.20 – Mikołaj Wełnic (UAM), *Zgromadzenie Sióstr Serafitek w prowincji poznańskiej wobec polityki władz komunistycznych w Polsce Ludowej (1945-1982)*

15.20-15.40 – Piotr Pietryga (IPN, SGMK), *Domy zakonne Zgromadzenia Sióstr świętego Dominika w archidiecezji gnieźnieńskiej w świetle materiałów archiwalnych Instytutu Pamięci Narodowej*

15.40-16.00 – Władysław Rożkow (IPN Lublin, KUL), *Polityka władz komunistycznych wobec greckokatolickich zakonów żeńskich na Stanisławowszczyźnie w latach 1944-1950*

Dyskusja, zamknięcie i podsumowanie konferencji: 16.00-16.30

pozostałe informacje:

<https://wiki.kul.pl/lhdb/53>. Ogólnopolska konferencja historyków zakonnych 2025